

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre.....	24 kor. (12 ft)
Félévre.....	12 „ (6 „)
Negyedévre.....	6 „ (3 „)
Egy hóra.....	2 „ (1 „)
Egyes szám.....	8 fillér (4 kr.)
Vidékre.....	10 „ (5 „)

Megjelenik mindennapi
korán reggel.

Ünnep és vasárnap után is.

Kolozsvár, 1904.

Főszerkesztő: Dr. PAPP JÓZSEF.

Kedd, március 8.

Ez nem a béke útja!

Irtó: Kossuth Ferenc.

Budapest, márc. 7.

A házszabályrevíziót belevonni a rendkívüli eszközök hatáskörébe nem lehet és nem szabad.

Nem lehet és nem szabad, mert a házszabályokat csak akkor tiszteletben lehet tartani, ha békés időben, minden párt beleegyezésével állapítatnak meg.

A képviselőház szabályai nem egy párt szabályai; ezeket a Házra, drákói módon rádikálni nem lehet; ha ezt valaki megkísérli, az erőszakkal megállapított házszabályokat nem fogják tiszteletben tartani azok, kikre a határozatot ráerőszták, úgy, hogy az ilyen erőszakosan megállapított szabályok nem lehetnek hivatva békét biztosítani, sőt ellenkezőleg, beláthatatlan időig a legnagyobb nehézségeket fogják előidézni.

Nem lehet és nem szabad, drákói módon átdolgozni a házszabályokat azért sem, mert egy magyar kormánynak sem szabad elfelejteni, hogy Magyarország helyzete nem olyan, mint egy független államé.

A köztársaság honában, Franciaországban, a képviselőház tancstermében ott ülhet például a Ház katonai parancsnoka, az egyenruhás ezredes, azért, hogy a szükség lenne rá, rendet csináljon.

Itéljen higgadtan a miniszterelnök és küzdje le azt a keserűséget, a melyet láthatólag felkelt benne az a tudat, hogy bár hónapokig nem alkalmazott erőszakot, e hosszú idő alatt, egy kis ellenzéki csapat mégis hajlíthatatlan és merev maradt, egy olyan nemzeti eszme jelszava mellett, amelyről mindenki tudja és ők maguk is tudják, hogy a jelen viszonyok közt alkotmányi lehetőséget képez és teljes mérvben kivihetetlen.

Ha békét akar a miniszterelnök, ne provokálja a harca az ellenzék oly pártját is, amely az obstrukció fegyverével élt ugyan, de vissza nem élt vele; s e fegyvert a nemzeti élet megvédésére, nem pedig megakasztására használta.

Pártom nem határozott még, de nem hiszem, hogy eltűné azt, hogy drákói módon revideáltassanak a házszabályok, a kedélyek legnagyobb izgalmai közt, a part-

tusák legélesebb napjaiban és oly korlátok feszélyező nyomása alatt, a melyeknek emléke, mint egy le-törölhetetlen folt tapadna e házszabályokhoz, úgy hogy intézkedései az erőszak korlátainak látszanának, a helyett, hogy alkotmányos rendtartás és fékezés színében tűnnének fel.

A rendkívüli házszabály-revizíót is elítéljük a leghatározottabban; nem mintha nem látnánk az óriási károkat, melyeket a képviselőház egy igen kis töredéke teljesen hajthatatlan, merev és semmit figyelme venni nem hajlandó magatartása okoz, bármennyire szép legyen is az a jelszó, melylyel küzd, tudva, hogy győzni nem lehet, és tudva, hogy csak rombolnia lehet minden téren, tudva azt is, hogy elkoportálja és hosszú időre használhatatlanná teszi a nemzetes törekvések leghatározottabb fegyverét: az obstrukciót.

Mindezt látjuk, de azt is látjuk, hogy a parlamenti ellentállás megcsönkítésére, egy példátlan precedens lesz alkotva, melytől egyenlőn vissza kellene rettenni a minden tekintet felrelőző kis csoportnak, épp úgy, mint a rengeteg nagy többségnek és vezérének.

Nem! ez az út nem a béke útja; a gyógyszer hatása károsabb, tartósabb, mélyebb hatóbb, mint a kórságé.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Budapest, márc. 7.

A hangulat nagyon izgatott. Harc most már késhegyig! — ez a mottó. Az ellenzék korán itt van az üléselőterében, de Feilitzsch vonakodik megnyitni az ülést. A kormány pártjól kevesen vannak a főnök valami meglepetéstől.

Nagyan készülnek Khuen miniszterrel szóló leirat fogadására. Mi lesz ma még, csak sejtelve sincsen arról senkinek. A harcosok gondosan titkolják a taktikájukat.

Khuen kinevezése.

Feilitzsch Arthur alelnök háromnegyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést. Csomó bejelentés elintézése után közölte a Házal Khuen-Hédervárynak a király személye körüli miniszterrel való kinevezését.

Óriási zaj támadt erre.

— A hóhért miniszterre nevezik ki! — rivalta Ugron.

— A Hajdu Etelka barátnője bársonyszékben! — mondta Ráth Endre.

— Tiszának Khuen a cimborája! — kiáltotta Gabányi.

A következő percben Ugron már szó-lásra jelentkezett:

— Elnök ur mit indítványoz itt?

— Semmit! Tessék tudomásul venni a királyi kéziratot!

Ugron Gábor: En pedig ezt a bejelentést tudomásul nem veszem! (Nagy zaj.) Khuen-Héderváry egy bizalmatlansági szavazattal sújtott egyén... (Nagy zaj.)

Gabányi Miklós: Ezt is letagadják! Ugron Gábor: Az nem volt bizalmatlansági szavazat! (Nagy zaj.)

Ugron Gábor: Több volt, mint ez! Magyarország közjogát nem védelmezte meg, ezért bukott. Van-e ennél szegényteljesebb ítélet magyar államférfira? Azt a magyar miniszterelnököt, aki Magyarország jogait megvédelmezni nem tudja, önként megbukatták. S most farkasólván, hízkelve fogadják azt, akit önként üztek ki ebből a tereméből. (Óriási zaj.)

Rosenberg Gyula: Egy árva szó sem áll!

Gabányi Miklós: Te csak eredj a takarékpénztárba! (Nagy zaj.)

Ugron Gábor: Ő felsége folyton tévesen és gonoszul volt informálva Magyarország jogairól, Magyarország követeléseiről. A magyar miniszterelnöknek kell megvédeni a mi jogainkat Ausztriával szemben. Osztrák földön pedig a király körüli miniszter védi meg a magyar állampolgárokat. Hát Khuen az első feladatot gyalázatosan hazafiánssággal megszegte, vajon a másodikra alkalmas lehet? Miként volt lehetséges, hogy ez az ember kinevezetessék, a mikor az a feladata, hogy a királyt első sorban informálja a magyar viszonyok felől. Ahoz első sorban magyar érzés kell. (Viharos taps a baloldalon.) A kinevezést meg nem semmisíthetem, de tudomásul nem veszem a tiltakozom az ellen, hogy a király mellé tanácsadónak, minden közjogi érzék és hazafiánsság nélkül való ember nevezetessék ki tanácsadónak. (Nagy helyeslés a baloldalon.)

Gabányi Miklós: A Dienes Marci csábítója!

Holló Lajos: Azt indítványozza, hogy ez a kinevezés napirendre tűzessék. A dolgot elűk hátterét nem keresi a vesztegetés ügyében, hanem abban, hogy Khuent a többség is elítélte hazafiánssággal magatartásáért.

Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter: Ugy Ugron, mint Holló indítványát visszautasítja, mert mindkét indítvány el-lelkezik közjogunk alapelveivel. A király közjogunk szerint azt nevezi ki miniszterrel, akit akar; e joga a királynak teljes korlátlan erőll beszélni se lehet.

Kecskeméthy Ferenc: Hát Héderváry miniszter kinevezését nem tárgyaltuk hetekig? (Zaj)

Hieronymi Károly: Ha egy miniszter nem tetszik nekünk: eltávolítására ezer mód is van, de kinevezését tárgyalni nem lehet. Arra nincs semmiféle írott szabály, hogy egy lezavazott minisztert nem lehet újból lezavazni. Meggyőződése szerint Héderváry új állását igen jól fogja betölteni. A miniszterek meg vannak győződve arról is, hogy

Tisza igen helyesen járt el, mikor Héderváryt ajánlotta miniszternek. Mivel a király kinevezési joga teljesen korlátlan s mivel egy miniszternek eltávolítására, ha azt a többség akarja, úgy is száz mód van: úgy Ugron, mint Holló indítványának mellőzését kéri.

Polonyi Géza: A királynak valóban korlátlan joga van arra, hogy a miniszterelnök előterjesztésére bárkit is kinevezzon miniszternek. Parlamentnek azonban joga van vizsgálni azt, hogy a miniszter kinevezése a kellő formák szerint történt-e és hogy a kinevezett miniszter nem oly megbélyegzett ember-e, a ki a nemzet és király közt vizsalyt szíthat. Ilyen esetben megtörténhetik, hogy a parlament feliratot küld a királynak a kinevezés visszavonására. Héderváryt egy alkotmányjogi kérdésben, mely még ma is napirenden van, lezavazták. Lehetséges tehát, hogy akkor, mikor ugyancsak a kérdés még napirenden van, Héderváry ismét miniszter legyen, különben is Hédervárynak itt a parlamentben még elintézetlen ügye is van: A híres vesztegetési eset.

Lengyel Zoltán: Indítványt ad be arra, hogy a Ház ne határozzon a kérdésben addig, míg Héderváry vesztegetési ügyét el nem intézi.

Rakovszky István: A kereskedelmi miniszternek nincs igaza, mert a képviselőháznak mindenről a mi eléjekerül határoznia kell. A királyi döntésekről, a melyeket a háznak hivatalosan bejelentenek, a Háznak határoznia is kell.

Olaj Lajos: A Háznak feltétlen joga van ahoz, hogy egy miniszter kinevezését tudomásul ne vegye. Neki a politikai tisztesség szempontjából kifogása van Héderváry kinevezetése ellen, mert Hédervárynak a parlament előtt elintézetlen ügyei vannak.

Pilósz Sándor igazságügyi miniszter: Ezt a kérdést oly egyszerűnek és világosnak tartja, hogy itt jogi vitakozásnak helye nincsen. A királynak joga van bárkit kinevezni s a parlamentnek joga van bizalmatlanság szavazással bármely minisztert megbuktatni. Erre azonban most még nincs itt az idő, mert egy miniszter ellen csak az ő miniszteri ténykedése alapján lehet bizalmatlansági indítványt beadni.

Elnök: Elrendeli a szavazást, első-sorban Lengyel Zoltán indítványára s jelenti, hogy a huszszal több képviselő névszerinti szavazást kéri. A szavazás megtörténik, 87 szótöbbséggel az indítványt elvetették.

Holló indítványát 123 szavazattal 30 ellenben a többség elvetette.

Elnök: A kérvényeket terjeszti elő-közölték a Rákóczi hamvainak hazaszállítására vonatkozó.

Lengyel Zoltán: Kéri, hogy a kérvényeket adják ki a kérvényi bizottságnak, mely 8 nap alatt terjeszse elő jelentését.

Hieronymi Károly: Ellenzi ezt, mire husz képviselő névszerinti szavazást és annak holnapra való halasztását kéri.

Rakovszky István: Foglalkozik Tisza indítványával és bejelenti, hogy az ellen a végtelenségig menő küzdelemmel felelnek.

A mozgósításra vonatkozó interpellációra Nyíry miniszter kijelentette, hogy ez a hír teljesen alaptalan.

Ezzel az üléss 3 órakor véget ért.

Élethalál harc.

Irtó: Hentaller Lajos orszgy. képviselő.

Kolozsvár, március 7.

A történelem tanúsága szerint a bécsi kéz több ízben gyakorolt a multban vesztélyes és döntő befolyást a magyar országgyűlésekre. Magától értetődik, mindig csakis azért, hogy hazánkat ősi alkotmányától megfoszsa és Magyarországot az örökös tartományok kaptafája szerint kormányozhassa.

Hajdan, a rendi országgyűlések idején elegendő volt, ha céljaikra megnyerték az országgyűlést, a zászlósúrat és a főpapságot. Ma ennyi sem kell! Ma elég, ha alkalmas elnökminisztert találunk, aki céljaikat előmozdítja s rendelkezik jó engedelmes többséggel.

Hajdan, ha szép szóval nem boldogultak, drasztikusabb eszközökhöz is folyamodtak. A királyválasztási jog eltörlése Lipót alatt simán ment. Akkor azt mondták, rekompenzációt kell adni az uralkodónak, amiért Budavárt visszahódította a törököktől. A voltaképeni rekompenzációt azonban főúriak kapták a királyválasztási jog eltörléséért, mert Lipót megengedte nekik a latifundiumok és majoratusok felállítását.

A lényegi trónörökös megszavazása már nem folyt le ily simán. Annak a története eléggé tanulságos, főleg most, midőn alkotmányunk utolsó mentisvart akarják elvenni. Amikor a Habsburgok utolsó férfi-sarja a sir szélén állott s a magyar nemzet azt hitte, visszazáll reá a királyválasztási jog. III. Károly a magyar főrendeket gyűlésre hívta össze Pozsonyba. A pozsonyi vár ágyuit megtöltötték s a vaskutyák csővét az országgyűlés irányozták. A derék rendek a teremben sóhajtoztak és nyögtek.

A szöszökre pedig fölépített Draskovics János, az országgyűlés, s kijelentette nyíltan, hogy: „Nem kell a practica sanctio!” Pár pillanat múlva eldördült egy ágyú a várbán, a „Karok és Rendek” el-sápadtak s halálfelemlükben nagy hirtelen elfogadták a női ági örökösödésre vonatkozó törvényt.

A történet lapjai ugyan azt jegyzik fel, hogy az ágyúlövések „öröm és tüdvöl-vések” voltak, de az is tény és bizonyos, hogy Draskovics országgyűlés meg ugyanazon éjszaka „hirtelen” és „váratlanul” meghalt.

Talán e két esetet kivéve, elmondhatjuk, hogy a magyar országgyűlés 1867-ig a nemzet jogaiból lényeges engedményeket nem tett Bécsnek.

A nemzet törvényhozói mindig a leg-éberebb szemmel őrködtek, nehogy valami „erős kéz” Bécs érdekében rást üthessen a nemzet alkotmányos jogain.

Mert hisz a képviselőház ma is csak addig képviseli igazán a nemzetet, a mig híven védi a magyar haza igazait, régi jogait, alkotmányát. És ezért, mi még ma is lehetetlennek tartjuk, hogy a képviselő-ház többsége hűtlenséget, sőt árulást követ-hessen el a haza régi jogaival, alkotmányá-val szemben.

Mert az az indítvány, amivel Tisza István szombatn meglepte a képviselőházat, a nemzet alkotmányát forgatja ki sarkala-tos jogaiból. Tisza ezzel az indítványával

hogy midőn az első alkalommal 8000 fo-rinot vitt be a debreceni takarékbán, nem akarták elfogadni, míg kérdést nem intéztek a n.-i szobáiról, hogy ismerik-e? A kérdészett szoba a veje volt.

Jól rák esteledett már, mikor a vá-rosl kerültünk, a nyolc órai harangot már hallottuk, de még egy jó félóra kellett, míg szekereink egy kedves és virágó kert közepén álló ház kerítése mellett megállo-tak s leszállhattunk. S. barátunk nagy öröm-mel fogadott s kacagás közötti bocsánat-kérések mellett s hatalmas fűtykósokkal ellátva tessékelték fel a házba. A gerundiu-mokat a borjú nagyságú s nem épen ba-rátságos komondorok féktartására végett adták a kezünkbe. Az egy órai utat, jó hat óra alatt tettük meg, pedig poros úton nem is több egy óránál, lévén Kaba oda tizenkét kilométer.

A vacsorává változott ebéd aztán elartott reggelig s ez idő alatt a hét városi ember ugyancsak kivette részét a jókedvből. De hát a mi bohóságaink csak kis miskák voltak a Deli Matyi által produkáltakhoz képest. Először elszomorított avval, hogy ezen az uton a Hortobágyra csak egy hét múlva lehet kijutni, mi pedig addig nem várhatunk. Azonban egy fogadás elvesztése révén meg kellett ígérnünk, hogy a nyár folyamán ismét lejövünk s akkor Deli Ma-tyi vendégei leszünk Mátnán és Hortobágyon. Fogadás vesztésünk története ez: szó esett többször a kint utazó kutyák veszedelmes voltáról, Deli Matyi fogadást ajánlott, hogy a két kutyát öbe hozza a szobába s ha megteszi, júliusban lemegyünk hozzá a Hortobágyra; ha pedig be nem hozza, 6 jón fol Budapestre.

Állottuk a fogadást, mert képtelenség-nek hittük, hogy a farkasfogó komondorok valamelyik megesszélhetők lennének, vagy csak megközelíthetők is legyenek, sőt tetszett

TÁRCA.

Hortobágyi emlékek.

Irtó: Tanács József.

I.

Szépen hangzó nevét Deli Matyi on-nan nyerte, hogy valamelyik őse a török-világban hírhedt tréfás legény lehetett s a törökök adták neki a deli nevet, mely szó török nyelven annyit jelent, mint tréfás bolondos.

Mióta a pap Mátyásnak írta be az anyakönyvbe, teremtet lélek ezen a néven nem ösmerte Debrecen határában s csak Matyi volt kicsinek, nagynak. Már pendeles gyerek korában réme volt a szomszéd és nönémasszonyéknak, mert a mennyi törtélt lábu tyúk, liba, malac stb. efféle került a határában, mind Matyit valotta gazdájának. Ezse csak huncutságra volt teremtve s özön azoknak száma, kiket megtreftált. A ki a Hortobágyon megfordult valaha, tudja, hogy Deli Matyi nékült nem látott semmit, de vele oly kellemes időket töltött, hogy soha el nem feleldette.

A 70-es és 80-as években volt virág-jában s mint a Hortobágy pusztabírója és Debrecen város mesei, gulyái, nyájai és csordáiak állatorvosa uralkodott a hortobágyi csárdá mellett Mátnán s onnan intézte örökös jókedvű kiróhanásait, a mikről be-szélt Debrecen, Szoboszló és Kaba.

A technológiai iparmuzeumba, a régi Beloznay kertbe, sokszor bejártunk S. ba-rátunk látogatására, ki akkor még fiatal ta-nár volt és sokat tanultunk tőle a benzín, a légszusz és villamos motorok fűléskitő zaja közben. Nagy jóvót jóslottunk, neki mert

irodalmi munkássága már akkor is sokat ígérőnek mutatkozott. Több napra terjedő ünnepek, vagy a nyári hónapok alatt ren-desen a Hortobágy szélén fekvő N. város-kában lakott egy nagynénje házában, a mely ház később reá is maradt. Hivott bennüket sokszor, hogy látogassuk meg nyári tuskulánumban s ha tudjuk jövetelünket, ki-megyünk és megösmérhetjük a Hortobágyot és az ottani sajátosságokat. A sok szíves meg-hívásra megígértük, hogy 18... év pün-kösdjére lemegyünk.

A pünkösdi ünnepek előtt a főváros-ban már egy hét óta esett az eső s az Al-földről is hetes cérnaesőt jelentettek; ez azonban nem tartott vissza s ígérőnkünköz képest az ünnepek előtt utra keltünk. Az idő is felderült s a legvibb hangulatban tiltunk vonatra.

A tavaszi esőzés által buján duzzadó zöld vetések, a szabadságot jelképező alföldi síkság derült mosolygása; a főváros levegő-jének ellenkezője: az ozondus léfaluvalom; a távolban kékellő Mátra festői látványos-sága, az amugy is jó kedvvel és bohóság-gal feltelkünk gondtalan örömmel ra-gadta meg.

Hatan indultunk utnak s megállapított uti programunk az volt, hogy délután két órakor Kabára érkezve, egy órai kocsi-kázás után S. barátunk barátságos asztalánál költjük el a magyaros ebédet. Ember ter-vez, Isten végez! Utközben nem is ebédel-tünk, nehogy barátunknál az ebédre-mek kárba vesszen.

Már Szolnoktól kezdve láttuk, ki-ki-tekintve a vonat ablakából, hogy a zsiros fekete föld mily barátságos marasztalást fejt ki az utakon cammogó ökrös szekerek-kel szemben s az egy órai kocsi-kázás, mely előttünk állott, nehézség ígérkezett. Kabára érkezve, fogatok helyett két darab ökrös szekeret találtunk és fogadott bennünket

egy eredeti alak, ki bemutatta magát: Deli Matyi. Ő fogja dirigálni az ökrös szekere-ket, barátunk felkérésére. Darutollas kalap-jához általa összegondolt lehetetlen formájú öltözetével oly derűltséget keltett, hogy az ökrös szekerek okozta fanyarságunkat csak-hamar elhagytuk. Az ökrös szekerek rendeltetése volt a mi beszállításunk, az egy óra távolságra fekvő N.-ra, barátunknak a Hortobágy határán fekvő rezidenciájába.

A szekerek erősen meg voltak rakva üléseknek szolgáló jöfőle csalámadával, amely a kényelmi igényeknek ugyan nem felelt meg, de a felázott ut miatt, Deli Matyi szerint, más alkalmatossággal be nem ju-tatunk; a lovak inkább a sárba fektűsnek, de be nem visznek. Így azután vígan helyekedtünk el, gondoltuk, egy óra nem a világ.

Elhelyezkedésünknek láttuk, hogy ott kint áll egy csúsi nyereg alatt, ki látott még ilyet? Deli Matyi erre kapott fel. Sok éle esett a felnyergelt bus csúsi felett s mulatás Matyi elmondta ennek a törté-netét, hogy miképp maradt rajta?

— Öreg apám se járt gyalog — mondá — s ilyen utban legjobb a számár. A mátai vásárra árulta egy juhász s így ajánlotta.

— Vegye meg Matyi ténsur, ez egy tudós csúsi, fölér egy pulival. A pulival összehasonlítottatni egy juhásztól a legnagyobb dicsejt. No, ilyen csodát még nem láttam, megvettem. Hus-vétkor bemegyek Debrecenbe, beköszöntök Könyves Tóth Mihály tiszteletes uramhoz, ki hat évig állt vasban Olmützenben, de a tréfát el nem felede. Azzal állítottam be, hogy nagytiszteletű uram, látott-e már tu-dós számarat? „Még nem, de most látok — felelé — mert te csak elég nagy szá-már vagy, az eszedem még se fog ki senki! Nem voltunk azonban tisztában, hogy

tényleg beigazolta, hogy erőszakos ember. Most már szívesen elhisszük neki. El aztis, hogy „liquidálni akarja a mulat” s biztosítani szeretné magát a jövőre.

De a szabadelpártnak nem lehet könnyelműen győnge. A szabadelpártnak nem szabad a jogfosztás, jogtiprás terére lépni.

A Kossuth-pártnál tudja mindenki, hogy azért szerelt le; azért nem akart tovább is a rendkívüli eszközökkel élni, mert ki akarta kerülni Tisza István mai indítványának benyújtását.

Ettől a keserű pohártól akarta pártunk a nemzetet megóvni. — Ezért állottuk ki heteken, hónapokon keresztül a hajszát; ezért hagytuk magunkat meghurcolni, meg-rágalmazni, meggyanúsítani.

Az áldozat nem használt semmit. A keserű poharat ki kellett tegnap írtani. A Tisza-féle indítvány azonban romboló, dühítő hatású.

Mert a Kossuth-pártnak még a legengedékenyebb, legbékülékenyebb tagjai is azt mondták rá rögtön: »A házszabályokhoz nyulni nem engedünk!« A házszabály módosítás és az obstrukció leverése két egészen különálló dolog.

Azt talán csak nem gondolta Tisza és tábor, hogy a Kossuth-párt olbe tett kézl, tétlenül fogja nézni, hogy rombolja őle alkotmányosságunk utolsó biztosítékát?

A mai házszabály a legerősebb védőbástyája a magyar alkotmánynak. Ahoz a házszabályhoz az összes pártok hozzáállása nélkül nyulni senkinek sem szabad. Hogy az nem Csáky szalmája, azt tapasztalhatta gróf Tisza István akkor, amikor a pártközi konferencia a mai házszabályokat megalkotva, az ő szigorítóbb rendszabályait nem fogadta el. És ezeket a házszabályokat a képviselőházi kisebbség meg fogja tudni védeni nemcsak Tiszával, de mindenkiel szemben. Tisza vezénylétének visszaverésére legerősebben készülnek az összes ellenzéki pártok.

A mai helyzet mérlege ez:

Hibásak az Ugronisták, amiért macskakodásukkal tufeszítették a hurt. De kétszeresen hibás Tisza István. Mert primó, ő komolyan egy percig sem akarta a békét. Különben csütörtöki felszólalásában nem gorombáskodott volna a küzdőkkel.

Secundó: Ma törvénytelenség tartja azt, amit az obstrukciók cselekesznek, neki azért nincs joga a törvénytelenséget még nagyobb törvénytelenséggel tetézni. Mert jelen esetben tényleg: rosszabb a betegségnél az orvoság.

A kibontakozásra ma már, a midőn a küzdelem felülül s tartani fog a késhegyig az egész ellenzéki vonalon, csak két mód van: Vagy feloszlatja Tisza István exlexben a Házat, vagy pedig két hét alatt elejtik őt a bécsi körök s jön a ma még ismeretlen szürke ember az ő koalicionális kabinetjével, melyben benne lesznek: Werkerle, Wlassich és Darányi.

Kolozsvár villamos világítása.

— Néhány szó a szakértők jelentéséről. —

Kolozsvár, márc. 7.

A mai közgyűlésen immár a kommunitás elé kerül, Kolozsvár villamos világiási ügye. Tegnapelőtt és tegnap szerterőppentek a törvényhatósági bizottsági tagokhoz a véleményes jelentések — terjedeleme nézve négy ives füzetek — s ma már oda kerül az ügy a közgyűlés asztalára: mondjanak véleményt arról a közgyűlés tagjai; adják szavazatukat ahhoz, hogy a város — legalább elvben — egy közel két milliós beru házast eszközöljön. E rettenetes sietség látára, hangot adunk ama véleményűeknek, hogy a közgyűlés e tekintetben — ha a lelkiismeret szavára hallgat és a város érdekeit szíven viseli — **ma még semmi irányban döntő lépést nem tehet**, mert a bizottság tagjainak módjokban sem lehetett a szakértők véleményes jelentését kellőleg át

a dolog s előre élvezték a hatást, ha Deli Matyi jól kiharított nadrágot fog visszahozni.

Kimenetele után kevés idő múlva nagy vinnyogás támadt a kutyák között s alig néhány perc múlva egy fiók jegesmedvéhez hasonló ebet hozott be karjaiban. Tartottunk tőle, hogy nekünk ugrik, azonban Deli Matyi elkacgaván magát, a nyitott ablakon nagy ordítással kiszökött a vadállat. Ez nem volt elég, ujjal kimentés behozta a másikat is. Hogy csinálta? Az ő titka volt.

A feneketlen sár miatt nem igen volt reményünk, hogy pünkösdi napján kimehettünk, pedig este vacsorára voltunk a főszolgabíróhoz meghíva. Mégis ugy tiz óra után délelőtti előállottak ismét az ökröfogatok s behajóztunk a kaszinóba. A templom mellett elhaladva feltűnt, hogy a templom falaihoz temérdek, másfél méteres jó vastag bot van támasztva; felvilágosítottak, hogy ezek fa-gólyalábak, a miken a gyerekek a templomba és az iskolába járnak, nehogy csizmájukat föld-édes anyjuk lehuzza a lábukról.

A kaszinóban már nagy társaság gyűlt össze s a guriga parti erősen folyt nagy sörözés kíséretében; a tágas folyosón pedig 3-4 asztalnál is járt a csendes és a ma k-a-ó, nagyobb dícsőségére az ünnepnek. Ezt se látni sok helyt, máshol ezt a nemes szórakozást csak délután kezdik.

A templom áttellenben volt megfigyeltük, midőn a gyerekek kijöttek a templomból, felkaptak a falákra s páratlan ügyességgel két méteres lépésekkel iramodtak haza. Egyik-másik összevesszett s gáncsot vetett és az ünnepi gúnyáral szépen elterült a feneketlen sárban.

Az esteli vacsorára jó korán beállítottunk a már ismert ökrös kerekében. Kis idő múlva éktelen riadalom verte fel az udvart. Kifutottunk s csodás látványt

vizsgálni, mérlegelni és mi valóban kíváncsiak vagyunk a kommunitás többségének ama zseniális fétfaira, a kiknek van bátorságuk azt állítani, hogy most már teljesen tisztán áll előttük ez a nagy és fontos kérdés minden részleteiben. Lesznek néhányan, akik ezt joggal elmondhatják, mert a kérdéssel nem most foglalkoznak először, de a többség melynek tulajdonképen döntő szerepe jut ez ügyre vonatkozó határozásnál, semmi esetre sem állíthatja ezt.

Ugy tudjuk — mint már jeleztük is — ez a szempont hangot és kifejezést nyer a mai városi közgyűlésen. Kell is hogy így legyen, mert alig tudjuk elhinni, hogy a törvényhatósági bizottsági tagok közül ne akadjon senki, aki azt mondja:

Tisztelt közgyűlés! Tegnap kaptam meg a véleményes jelentést, időm nem volt annak áttanulmányozására; kérem halasszák el ezt a közgyűlést néhány nappal.

Minden eshetőségre készen azonban szükségesnek tartjuk, hogy egy futólagos szemlést és bírálatot gyakoroljunk az előtírt fekvő véleményes jelentés egyes kirtívbb és feltűnőbb pontja felett, csupán az ügy finansziális oldalát tekintve.

A mai közgyűlés teendője.

Mielőtt azonban ezt tennők, konstataálni kívánjuk, hogy a mai közgyűlésre mégis hárul egy feladat és kötelesség. Ez pedig nem lehet semmi egyéb, mint a gázgyári szerződés jogi részének áttvisszélására kiküldendő bizottság megválasztása. **Ez szükséges: mert mielőtt a villamos világítás ügyében az első végleges lépést megteesszük, tisztába kell jutnunk, hogy hogyan is állunk hát a gázgyárral; annak a szerződésben biztosított opció jogával és monopóliumával.**

Ezt tisztázni kötelessége a kommunitásnak, mert különben még a legalényesebb villamvilágítási szerződés is órtási terheket jelent a városra. A bizottságnak, melynek a gázgyári szerződés áttvisszélása a feladata — záros határidő alatt be kell terjesztetni jelentését. S csupán ekkor lehet valamelyes döntő lépést tenni a villamos világítás felé.

A Ganz-gyár költségvetése.

A szakértők véleményes jelentése, miután röviden elárnyalja az összes ajánlatokat, a Ganz-gyár ajánlatát véleményezi olyanak, mint amely a városra nagy előnyökkel jár.

Most csupán az első építési fok költségvetésével foglalkozunk, melynek összes kiadásai az ajánlat szerint 1.631,345 kor. 90 fillért tesznek ki.

Ennek az összegnek a törlesztése a tervezet szerint a következőkép történne:

Üzemi kiadások	61.000 kor.
5% törlesztése az	
építési tőkének	81.567 kor.
Összes évi kiadás	142.567 kor.

Várható bevételek:	
10.000 magánlámpa	110.000 kor.
250 lóerő korlátolt munka	30.000 „
50 „ korlátlan	12.000 „
Egyetemi intézetek világítása	87.000 „
Nyeremény részesedés az	
installációból	10.000 „

Összes bevétel: 249.000 „
A tiszta jövedelem tehát 106.932 kor. Igy mondja ezt az ajánlat. Nagyon természetes, **ha ezeket a tételeket — úgy a kiadást, mint különösen a be-**

voltunk tanui: egy gólya-falában lépegető gyerek kötélen vezetett egy ágyterítővel le-takart tehenet, azon ült egy csoda alak: katona sapkáján nagy sástollal, fekete szalmonkát és sarkantyus csizmával, utánuk vagy harminc gyerek fa-gólyalábakou nagy sivalkodással, így vonult be: Deli Matyi.

A bírők is ott voltak s szó esett, hogy szép leányukat otthon hagyták, a nagy sárban nem jöhetett át. Minthogy négy cigány kiszökött a bandából, hogy itt muzsikáljon, táncra is volt kilátás, tehát kértük, hogy valahogyan szállítsák át a kisasszonyt. Gyule bányánk bekiáltott két bérst s valami utasítást adott nekik, kevés idő múlva beszólt a házigazda, hogy nézzünk ki egy kicsit. Leirhatatlan kedves és komikus látványtunk voltunk részesei: egy bájos arcu s fűlig pi-rult leányka, karcu mint az őzike, a két bérés vállaira támaszkodva állott valamin, melyet a bérések rudon tartva hoztak, a tornácra fűrgőn ugrott le a kis tündér; akkor láttuk, hogy a szállító eszköz egy jókora vizes dézsa volt, melynek fogantyuján át toltak egy jókora rudat s azon emelve hozták át egy makula sár nélkül a kisasszonyt.

Három nap és három éjjelre terjedt kirándulásunk s mindig megváltuk a felkelő napot, mert ez a sik lapályon festő szép látvány. Ezalatt a térszféra gyurott sár annyira engedett, hogy már kerékenyomok keletkeztek, így igás-lovas szekerekkel jöhetünk vissza a kabai állomásra. Ez az ut most már csak két és fél órába került.

Felédhetetlenül kedves emlékekkel jutottunk vissza a fővárosba azzal a megmáslhatatlan szándék és ígérettel, hogy júliusban a Hortobágyon fogunk szórakozni.

Ettől azonban másról.

vételt — a Ganz-gyár garantálná, akkor nem igen lenne szükséges, hogy ehhez egy-általában hozzá szóljunk.

De természetesen nem garantálja sehol, csupán előirányozza azt.

Tételről-tételre be fogjuk bizonyítani, hogy a ki a város viszonyait ismeri, lehetetlennek tartja a bevételi tételek realizását.

Tizezer magánlámpa.

Ennyit vesz számításba az ajánlat. Tizezer izzólámpa elhelyezését reméli Kolozsvár városában. Ez a numerus természetesen nagyon is optimista alapon áll. Hol fogják bevezettetni ezt a 10.000 lámpát. Kávéházakban, üzletekben, magánházakban. Tudjuk nagyon jól, hogy a magánházak kivételével, mindazon helyeken, melyekre a 10.000 lámpa elhelyezésénél számítani lehet ma a gázvilágítás be van vezetve. Vajjon ki hiszi el, hogy ezek a magánfogasztoók egyszerre csak leszereltetik a gázlámpákat és átalakíttatják azt villamossá? Hát erre számítani az első tíz esztendőben alig lehet. Első sorban azért, mert: a villamos berendezés aránylag jelentékeny tőkebefektetést igényel; mert mint világítás nem is olcsó; s végül, mert nagyon sok helyen a gázcsövek, a gázóra és a lámpák az illető fogyasztó tulajdonát képezik, melyeket egyszerűen lomtárba dobjhat, vagy ha fenntartják továbbra is a gázvezetékét, a villamos bevezetése egyszerűen költségvetéssel jelent, a magánfogasztoóra minden különösebb előnyök nélkül.

Maradna tehát, mint meghódítandó szűz terület a villamos világítás részére: a magánlakások világítása: Kolozsvárott körülbelül 2500 lakóház van. Ebbe beleértődik a főtéri büszke palota és a sáncjaljárás nádaskunyhó. Minden lakóházra jutna tehát így is 4 izzólámpa. De vajjon a 2500 lakóházból lehet e többre számítani, mint 10% olyanra, a mely a villamvilágítás befektetési költségeit elbirja. És ez a 10% vajjon elhasználja-e az előirányzott 10.000 lámpát? Nagyon naiv léleknek kell annak lenni, a ki nyomban át nem látja e számítás optimista voltát.

E tekintetben nincs is szükségünk több bizonyítékra. Merjük állítani: hogy meg lehetünk elégedve, ha a 10.000 lámpa, a villamos világítás berendezésének 8—10-ik évében elhelyezést nyer.

A korlátolt munka.

250 lóerű korlátolt munkát 30.000 korona értékben bevételez az előirányzat. Ezt a 30.000 koronát a nappali, tehát korlátolt időben üzemben levő magániparnak kell beszoolgáltatni, illetőleg a 250 lóerő annak kell igénybe venni. Mi valóban kíváncsiak vagyunk, hol vannak Kolozsvárott azok az ipari vállalatok, melyek ezt az előirányzott villamos erőt felhasználják. Kiváló elismerésre tarthatnánk számot a véleményes jelentés aláírói, ha nekünk kolozváriaknak felfedeznék: hol az a magánipar? Mi érdeklődünk tekintélyes iparsoktól egy után és minden különösebb technikai szakképzettség nélkül is konstataálták, hogy bizony abból a 250 lóerőből, 50 lóerőt se igen tudunk majd a helyi iparnál elhelyezni.

Korlátlan munka.

Ötven lóerőt vesz számításba a tervezet az u. n. „korlátlan munkára”, mely alatt az értendő, hogy a magánipar ennyi hajtóerőt vesz igénybe a fentiekben kívül északa is, tehát korlátlanul. Természetesen: ez a számítás sem dicsekedhetik túlságos nagy realitással. Sokat gondolkodtunk: hol is van Kolozsváron az az ipartelep, melyen éjjeli üzem van? Hát bizony ilyen nem igen van. Talán valami kis gőzmalmot még fel tudnánk fedezni, de hogy az igénybe fogja-e venni ezt az előirányzott villamos erőt; hát ez iránt valóban és szintén alapos kételeyeink vannak.

Erre ugyan azt lehet felelni: a villamos világítás bevezetésének természetes következménye lesz, az iparvállalatok fejlődése. Hát talán így lesz ez is vagy tíz esztendő alatt. De hogy addig is 30.000 és 12.000 koronát; összesen 42.000 koronát bevételezhessünk a magánipari célokra szolgáltatott villamos erőből: ki hiszi ezt el, ismerve Kolozsvár ipari viszonyait.

Az Egyetemi világítása.

Az egyetemi intézetek világításából 87.000 korona bevétel irányoztatott elő. Ennél a tételnél csupán azt jegyeztük meg: vajjon az egyetemi intézetek biztosítják-e ezt az összeget? Történt-e ez irányban intézkedés? Mert ez nem csupán annyiból áll, hogy beállítsuk a költségvetésbe, hanem annak pozitív alapokon kell nyugodni. Ha ez összeg garantálva van illetékes helyről, akkor ehhez a tételhez szavunk nem lehet.

Nyereményrészesedés.

Van azután egy 10.000 koronás bevételi tétel, — mely az installációkból eredő nyereményrészesedést helyez kilátásba. Ám ez csak látszólagos bevétel, mert

a kiadások között ugyancsak installálási költség gyanánt 10.000 korona szerepel.

A bevételek.

Mindezekből tehát megállapíthatjuk, hogy a magánvilágításból előirányzott 249.000 kor. bevétel, nagyon gyenge alapon nyugszik és az nem egyéb, tetszetős számcsoporthozalnal, melyet azonban a valóság összeroppant, összezsugorít. Ezt tehát a város közönsége, mint alapvető költségvetést el nem fogadhatja.

A város világítása.

A magánvilágítás csalóka képének feltárása után, reátehrhetünk a közvilágítás ügyeire is.

Azt mondja a tervezet:

»A gyár ugyanis a megépített művet azonnal 20 évre bérbeveszi és bérlet ára fejében fizetné-e a befektetési tőke évi törlesztési részleteit, **levonva belőle azt a 35.000 koronát, melyet a város a közvilágítás ellátásáért fog fizetni.**«

Az az röviden: a gyár megépíti nekünk a villamos világítási művet első építési fokon 1.631,345 koronáért. Ha már most mi adunk neki évenként 35.000 koronát, akkor ő ezért a pénzért 20 évig a villamos mű bérbevételeivel, hajlandó értünk fizetni tőke törlesztést 81.567 koronát. Persze ezzel szemben az övé 20 esztendőre a villamos mű. Mi pedig azután magunk törlesztjük még kerek harmincz esztendeig évenként a 81.567 koronát.

De ezért igr is valamit a gyár. Azt t. i. **ha meg lesz az előirányzott bevétel**: akkor a város a nyereségből a 3-ik évtől 5-ik évig 30%-ot, az 5-ik évtől 50%-ot kap részesedésül. De természetesen ezt a részesedést sem garantálhatja a gyár: nincs is arról egyáltalában szó, sehol a jelen tésben.

Morális kötelesség és kockázat.

Ellenben van a jelentésben egy pont, mely azt mondja:

»Egyszerűen formulázva, a 35.000 koronáért a város jó közvilágításhoz jut a községi költsön felvételével elláallt morális kötelezettség mellett, **a jelen esetben csak a végső szélsőségek esetén beállhat üzleti kockázattal** jut a város a mű birtokába...«

Tehát az üzleti kockázat meg van. »Végső szélsőségek« esetén, mondja ez ajánlat. De vajjon hol van ennek a hatása? Hol van az a szélsőség, a melynél kezdődik a város üzleti kockázata? Olyan kérdés az, melyely nemcsak érdemes, de kötelesség is foglalkozni.

S ha még erről a határvonaláról nem is nyujt felvilágosítást az ajánlat, viszont biztosan kiválíthat a következő:

hogy évenként 35.000 koronát fizetünk azért a közvilágításért, ami ma csak 20.000 kor-ba kerül. Mert a gázgyárnak meg vagy 18 esztendeig adófizetője lesz a város és így csupán a mostani petróleumvilágítás összegeben nyer fedezetet ez a 35.000 korona; hogy magunkra vállalunk egy majdnem két milliós községi kölcsönt, melyre ha a tervezet minden pontja bevállik, 20 évig nem lesz ugyan gondunk, de 30 évig azután fizetheti a város a törlesztést; végül: ki vagyunk téve annak, hogy egy túltermes számítások alapján összeállított tervszettel, olyan megteleketek szerezzünk magunknak, melyek rozoga anyagi szerkezetüket végleg felboríthatják.

Szükségesnek tartjuk még általános-ságban kijelenteni a következőket:

Eredeti álláspontunkhoz híven mi is ragaszkodunk a villamos mű megteremtéséhez. E ragaszkodásunk kuforrása: hogy a közvilágítás ügye végre rendeztesék és hogy megszabaduljunk a gázgyár sarcolásától. A villamos mű megépítésével oly versenyt támasztunk a gázgyárnak, mely eredményeiben csak üdvös lehet a város közönségére. Ezt óhajtjuk, ezt kívánjuk. De az elhamarkodás, az elsietés, mely most vezérelv lett ennél a kérdésnél, viszont nagyon súlyos következményeket eredményezhet. Erre tehát ügyelnünk kell. E bírálatunkkal kénytelenek voltunk a hatóság értehetetlen sietésével lépést tartani. Mert most egyszerre úgy találták, hogy néhány nap is jelentőséggel bír. A véleményes jelentés technikai részét nem is volt időnk megbírálni, mert nekünk is sietős munkát kellett végezni. E bírálatunk tehát oly keretben mozog, mely a mindenki által első pillantásra felderítetű tévedésekre világít reá. E tévedések súlyosak és nagy jelentőséggel bírnak, mert a helyi viszonyok teljes félre-isméréséből erednek, de amelyek minden elfogulatlan embert meggyőzhetnek arról, hogy:

a költségvetés elkészítése optimista és vérmes számadatok alapján történt;
a város érdekét akkor szolgáljuk, ha e tévedések konstatálására kellő idő áll a bizottság rendelkezésére;
ha félreléve, azoknak a sopánkodásait, kik a rögtöni és azonnali elintéztést sürgetik, az ügy érdemére vonatkozólag minden határozatot legelőbb is egy héttel elhalasztunk.

Nekünk teljesen mindegy vajjon a

Ganz-gyár ajánlatát fogadják-e el, vagy bárki másét. De az nem mindegy: *hogy milyen lesz a szerződés?* Ha előnyös, amint némelyek állítják: akkor annak az ajánlatnak nincs mit félnie attól, hogy annak minden részlete sajtóban és közvéleményben alaposan megbeszéltessek; akkor nincs mit tartania a reabocsátandó világító sugarktól és akkor az egy hét múlva is épp úgy akceptálható lesz mint ma. Csak akkor van oka félni mindettől, ha azt akarják, hogy a város *sötétbe ugorgék még a villamos világítással is.*

S mivel tudjuk jól, hogy sötét helyeken éldéglelnek a palikányok, hát ezeket a palikányokat el kell onnan zavarni, azért is, hogy a tisztá látás sugarával egy ilyen kényes és fontos kérdés minden rejtekébe beláthassunk.

UJDONSÁGOK.

Kolozsvár, márc. 8.

Kálvárián.

Ez az én lakom elátkozott vár,
Elsíklík fölőtte a napugár,
Körötte kegyetlen, szívetrábló világ,
Csöndesen lepergő, sápadt tragédiák.

Alacsony házak, bennök az árnyak
Robottuk útján csöndesen járnak.
Megannyi küzdők, bo dogtalan vakond...
Betemeti ökei, nagy földhányás — a gond!

Ónos ablakon besimul a fény,
Gyötrelmes képet vet előim.
Egy asszony. A napnak minden gondja vállán
S aggódva örködik két kis gyerek álmán.

Haza! férje. Képe mogorva,
Köszöntés nélkül fakad szívtokra.
Az asszony némán tűr, hisz a lelke mondja:
... Nem rossz ember most sem, csak ezer a gondja...

Most sem... Mert akkor! Ily szókra régen
Megölte volna nyomban e szegény.
Még akkor azt hitte: a mennyet meglopta!
S a szíktot, istenem, így szépen megszokta...

— Elátkozott ridet ez az én lakom,
Haboza játszik a fény az ablakon.
Fázom. Jöjj, napugár! Ölelj át melegen!
Lásd, én az ablakom fölnyitni nem merem...

Bárdos Artur.

Az élelmiszerek drágasága.

Kolozsvár, márc. 7.

E cim alatt közlött cikkünk élénk visszhangot keltett egész Kolozsvár közönsége körében. Csomóstól érkeztek a levelek szerkesztőségünkbe s mindmegannyi további küzdelemre szólít föl bennünket ezen a téren, melyen annyi súlyos és érzékeny veszteségnek van kitéve mindgyikünk s a melyen ép a szegény és középosrsu polgárság szenved meg a lehatalmasabban e veszteségeket.

Figyelemreméltó e levelek közül Grátc Mórné urnő levele, ki alábbi soraiában a piac túrhetetlen helyzetét tárja föl, orvos-lást kérve arra a nagyfokú és nagyszámú viszárlásra, mely egyenesen megfenyegeti a piacra járó háziasszonyok érdekeit. A levelet egész terjedelmében itt közöljük:

Tekintetes szerkesztő ur!

A mit én már évek óta ebben a városban kifogásolok, a bevásárlást illetőleg, azt »Az élelmiszerek drágasága« c. cikk írója az »Ujság« mai vasárnapj számában igen helyesen fejt ki és hozza a nyilvánosság elé, tudniillik, hogy itt mindent a kofáktól, második kézből kell megvásárolni. Tizenhét év előtt egy nagyon kis városból jöttünk ide, de ott *délelőtti 9 óra* előtt egy kofának sem volt szabad a parasztoktól behozott élelmiszereket megvásárolni. Csodálkozva láttam, hogy — bár Kolozsvár oly sokkal nagyobb város, mint amaz volt — itt ebben a tekintetben oly nagy rendtelenség uralkodik.

Velem biztosan nem egy háziasszony, — ki saját maga szokott korán reggel a piacra menni — tapasztalta, hogy mily rossz szemmel nézik ott az embert és mily gormbák, ha valaki merészi őket megelőzni és az élelmiszereket a parasztoktól vásárolni. Kirántják az ember kezéből a csirkét vagy egyéb dologt, szidják az illetőt és melyik művel ember tud egy ilyen közönséges kofának egy visszafelenni vagy oly gormbaságot kifejtetni, hogy a kofa húzza a rövidébbet.

Azt egészen méltányolni tudom, hogy a mészárosok a marha- és sertészsírt — és egyéb okok — miatt nem tudják a húst oly árban adni mint régen, de, hogy mi a szárnyst, tojást stb. és ki-váltkép nyáron az aprét, málnát — mely utóbbival a cigányok csalják meg a leg-szemtelenebb módon az embert — mindig második kézből vásároljuk, ennek oka csak az a rendtelenség, mely e tekintetben a mi piacunkon uralkodik. Kíváncs voltam, ha a fönnebb említett kis város mintájára a mi piac-ügyünket is reformálnák.

Teljes tisztelettel:

Gratz Mórné.

Gratz Mórné urnő, a saját nevében Kolozsvár összes háziasszonyának igaz és régi panasztól tolmácsolja. A nyilvánosságra pedig nem azért hozzuk mindezeket, hogy a betűk holtan születte jussanak a feledés birodalmába. A hatóság erőlyesen vegye kezébe az ügyet és erőlyes, hathatós intézkedésekkel teremtsen rendet itt is, a piaci rendtelenségek és viszárlások piacán.

— **(Hivatalos lassuság.)** Lapunk e hó 5-iki számában közöltük a Maros-Vásárhelyi meglelő „Egyetértés” című lap egyik újdonságát, mely a kolozsvári elme-gyógyintézet ellen emeli a hanyagság vád-ját. Mi nyomban a hír közreadásán azt is megírtuk, hogy e vád alaposágában egyál-talan nem hiszünk s annak közlésére egye-dül azon óhaj vezet bennünket, hogy az intézet vegyen tudomást a panaszról s ha jónak látja, tegye meg róla a kellő észrevé-telt. A szóbanforgó ügyben kellő helyen amaz információt nyertük, hogy Zonda Gyula, marosvásárhelyi asztalos elhunytá napján a megboldogult egyik igen közeli rokona benn járt a kórházban s értesülvén a halálesetről, magára vállalta, hogy hala-déktalanul tudatni fogja a szomorú hírt a családjal. Tudatta is. Hiszen az elhunytak édes anyja már jelen is volt fia temetésén s így valóban szükségtelenné vált, hogy az intézet a szokásos hivatalos értesítést is kiküldje a hozzátartozóknak.

— **(A virágbazár.)** A kolozsvári jó-tékony nőegylet elnöksége ezen az úton is felkéri azokat a hölgyeket, kik a buffetben és a teremben való szíves közreműködés-tel kiállításba helyezték, hogy szívesked-jenek szerdán délelőtt, a helyek kijelölése végett a Redoubt felfáradni. A virágbazár, melynek előkészületei nagyon folynak, mint már írtuk, 9-én nyílik meg; 19-én pedig színi előadást rendez a nőegylet. Az elő-adásra a jegyeket gróf Esterházy Jánosné elnök Egyetem-utcai palotájában lehet elő-jeyezni.

— **(A Dávid Ferenc Egyetel felolvasó ülését)** vasárnap d. u. tartotta meg az unitárius kollégium disztimében. A felolvasó ülését Fekete Gábor elnök szép beszédrel megnyitván, az unitárius papnő-vendékek énekének elhangyása után Fangh-né Gyútyó Izabella tartott érdekes és tanula-ságos felolvasást Japánról, melyet a lelkes közönség megtapsolt. Veress Ilonka sikerült közp szavazata után Kelemen Sándor és Kiss Sándor papnővendékek adtak elő egy vallásos dalt, orgona kísérettel. Majd Kiss Ernő tanár tartott szatirikus felolva-sást „A szőről” s ezután a papnővendékek ének mellett a szép számban összegyűlt közönség szétszórt.

— **(Ismeretterjesztő előadás.)** Az ismeretterjesztő előadások rendjén vasár-nap délután Csernó István polg. főiskola-i tanár a városi házytermében Japán-ról tartott előadást. Felolvasó is-mertette Japán történetét, iparát, kereske-delmét, valamint az utolsó 35 év alatt törté-nét nyugatról fejlődését. Az előadást a szépszámba közönség nagy figyelemmel hall-gatta végig s a felolvasót, — kinek Balázs Gyula r. b. titkár mondott a bizottság ne-vében köszönetet — megéljenzte. Jövő vasárnap Magyar Andre ipari szakisk. igazgató fog „A szegedi árvízről; Szeged fejlődéséről s jelen állapotáról” címen fel-olvasni.

— **(Eljegyzés.)** Rothbart Károly, a Káhnán Náthán Samu cének likör-készí-tője Kolozsvárt, eljegyezte március 6-án Neumann Regiáné, Neumann Iszák nagy-váradai kereskedő szép és bájos leányát.

— **(Tanítók Háza)** felügyelő bizott-sága, tegnap Kozma Ferenc kir. tanácsos, tanfelügyelő elnöksége alatt gyűlést tartott, melyen igen sok és fontos ügyet beszéltek meg, a Tanítók Házára vonatkozóan. A gyű-lésen Kozma Ferenc, kir. tan., tanfelügyelő, elnök, Elek Gyula, igazgató, Jégyó, Kiss Sándor, Pallós Albert, Solyom János felügyelő-bizottsági tagok vettek részt. Ötör-mel üdvözölte meg a körében a közoktatás-ügyi miniszter kiküldöttjét, Józsa Mihály, kir. tanfelügyelőt, a budapesti „Ferencz Jó-zsef” Tanítók Háza gondnokát, ki a Tani-tók Háza megtekintésére érkezett váro-sunkba.

— **(Rendőri hírek.)** Letartóztatott koldusok. A rendőrség a tegnapi nap folya-mán letartóztatta Boni Joska, Vasvillás Vilmos, Kravnyik Károly és Jóska foglal-kozas nélküli egyéneket, kik engedély nél-kül koldultak. Az eljárást megindították ellenük. *Megszökött tolonc.* Hanyi József tolonc a tolonclelvi utirányától eltérve Ko-lozsvárra utazott. A rendőrség lefogta s illetőségi helyére Ujkigyószra toloncolta. *Hamis egy koronások.* A tegnapi nap folya-mán a rendőrség két izben ért tetten olyan-okat, kik hamis koronákkal akartak fizetni. Az egyik O. Anna cseléd, ki vásárlásait akarta a hamis pénzzel fizetni, a másik L. László tordai marhakereskedő, ki vas-uti jegye megváltásakor akart a hamis ko-ronáson tul adni. Mindketten azt állítják, hogy a pénzt mástól kapták. A rendőrség megindította ellenük az eljárást. *Tolvaj kis-bőgős.* Fülöp József kisbőgős a vele mulató G. K. gyufagyári tisztviselő zsebéből ki-loptá ennek pénztárcáját, melyben 8 kor. 86 fill. volt s a pénzt zsebrehagyván a tár-cát visszalopta a tulajdonos zsebébe. Ká-roslult feljelentésére a kisbőgőst letartóztát-ták s ez tettét beismervé a lopott pénzt visszaadta. Kiadták a jogos tulajdonos-sáknak. *Al mosónő.* Furfangos módon csapta be egy magát Tóth Ferencnek nevező nő Vörös Julika magánzónát. Mosónőnek ad-ván ki magát, 11 darab fehérneműt vitt el mosás végett. Azonban tulajdonosa sem ruháit, sem a fura adott 60 fillért nem látta többé. De nem talála meg az állító-lagos mosónőt sem az általa bementől la-káson. Most a rendőrség fogja kideríteni, hogy kicsoda is az a mosónő s hol van hazája. *Meglopott tanítónő.* Sz. Julia kolozsi

álami tanítónő reábita 200 kor. értékű ruhákkal telt táskáját Kozma József ko-lozsi lakósa. Ez azonban, míg a táska gazdája az indóháznál a vonat érkezését várta, megugrott, magával vivén a táskát is.

— **(A korcsolyázó egyetel közgyű-lése.)** Vasárnap délelőtt tartotta meg ren-des évi közgyűlést a kolozsvári korcsolyázó egyetel rendes helyiségében. A gyűlés érdekes tárgya dr. Lukács Adolf egye-temi tanár lemondása volt, ki elfoglaltsága miatt hagyja oda az elnöki széket. Majd a tavalyi zárszámadást és jelentést s az ide-i költségelirányzatot vette tudomásul a köz-gyűlés, mely elhatározta, hogy a jövő szezon tagsági díját mérsékelni fogja. Hatá-rozatba ment az is, hogy a csolnakázó sport löndítébe céljából 4 modern csolnakot szerez be majd a választmány s hogy a nyáron éjjeli tő-ünnepelelyel kapcsolatos sportmulásigot rendez az egyesület. Ezután a választásokat ejtették meg s ezek ered-ményéhez képest elnöké dr. Fabinyi Ru-dolf alelnököt, alelnökké: dr. Apáthy Ist-ván egyetemi tanárt, pályafőnöké Brutsi László kir. kulturmérnököt, választmányi tagokká: br. Mannsberg Sándort, Matskási Pált, Michl Ignácot, Andrásovsky Daniélt, dr. Schilling Lajost és dr. Ákóntz Antal választották meg.

— **(Magyar vivás.)** A kolozsvári tornavivoda kis termében a magyar kard-vivás és töriskola hívei gyűlnek nap-nap után össze, hogy e nálunk már csak nem kiveszőnek indult vivási fajt lelkes buzga-lommal kultiválják. A tanfolyamot Kóváry Artur főszolgabíró vezeti.

— **(Hamis ötkoronások.)** A váro-sunkban forgalomban lévő nagymennyiségű hamis pénz újabb példányokkal akarta gya-rapítani Harikovsky József szamosfalvi korcsmáros. De rajta vesztett. Ugyanis va-sárnap délelőtt a kolozsvári dohány nagy tözsében nagyobb bevásárlást eszközölvén 5 darab igen jól utánozott 5 koronással fi-zetett. A dohánytözsében azonban felismerték, hogy az ötkoronások hamisak s azonnal telefonáltak a rendőrségre. A megjelent rendőrmester megrögzte a korcsmáros szekerét, hol még több hamis öt koronást talált. A korcsmáros jelenleg a csendőrség őrizete alatt van, mely erőlyesen folytatja a nyomozást.

— **(Tolvaj cukrász inas.)** Goga János R. E. cukrász tanonca a vele egy szobában alvó Lédig Sándor cukrász-segéd levett ruhájából kilopta ennek 110 korona pénzt s Debrecenbe akart a lopott pénzzel szökni. A vasuti rendőrség éppen akkor csipte nyakon a tettest, mikor az a Debre-cenbe szülő vasuti jegyet váltotta meg az indóház pénztáránál. Goga tettét beismerte. Megmozgatása alkalmával a lopott pénz-ből 100 kor. 31 fillért találtak meg, mit a károsultnak visszaadtak. A tolvaj cukrász-inast illetőségi helyére Debrecenbe tolon-colták.

— **(Áldetektyvek.)** Mióta a titkos rendőri intézmény nálunk is szervezte lett, minduntalan felmerül a panasz, hogy a szé-l-hamosok titkos rendőroknak adván ki ma-gukat, egyre-másra csapják be a közönsé-get. Ez a panasz az utóbbi időkben mind gyakoribbá vált. Éppen ezért a rendőrség tudatja a közönséggel, hogy minden titkos rendőronek dr. Kossa Elemér alkaptány által aláírt igazolványa van, mit kívánatra köte-lese előmutatni. A legutóbbi ilyen becapást P. I. szobafestő-segéd követte el, ki Marosán Julistól valódi gyűrtjét elkérte s helyette egy bazárban vásárolt hamis gyűrtöt adott. A károsult panaszára a rendőrség megin-dította a tettes ellen az eljárást.

— **(Lopják a kilincseket.)** A tolvajok a lopás legújabb módját kezdik vá-ro-sunkban gyakorolni. Az utcaajtók rézki-lincseire vetették reá szemüket. A legutóbbi időben számtalan panasz érkezett a rendőrséghez, melyek mind azt tartalmazzák, hogy a kapuk sárgarézk kilincseit ismeretlen tettes-ek a kapuról leszerelik s elviszik. A rendőrség nyomozza a furfangos tolvajokat s felhívja az ócskavas kereskedőket, hogy azonnal értesítsék a rendőrséget, ha valaki sárgarézk kilincseket kinátna megvételre.

— **(Leégett ipartelep Kézdivásár-helyen.)** A székvölgy legnagyobb asztalos ipartelepe, mely újabbban Tótfalusi Károly tulajdona volt, Kézdivásárhelyen e hó 5-én reggel földig leégett. A tűz a műhely mel-léti lakóházban is ött ki, eddig ismeretlen okból és a nagy szélben lehetetlen volt megakadályozni a tovaréjésedést. Így csak-hamar a műhely is lángokban állott. A rak-tárakban több ezer korona érd művész ki-vitelű butor volt, mely szintén a lángok martalékává lett. A kár nagy, de ennek jó része biztosítási újján mestertől.

— **(Ügyész és bíró becsületsér-tési pör.)** Nagy feltűnést okozott annak idején Gyárváradon az a pör, a melyet egy izgatott törvényszéki tárgyalás incidenséből kifolyólag dr. Weimann Jenő törvény-széki bíró ellen. A szenzációs ügyben e hó 5-én hozott ítéletet a nagyváradi királyi járásbíró, mely dr. Weimann hivatalos személy ellen elkövetett becsületsértésben mondotta ki büntőnek s a 92. §. alkalma-zásával 400 korona fő- és 100 korona mel-lékübtetésre ítélte. Az ítélet ellen ugy dr. Weimann Jenő, mint dr. Nagy Géza kir. ügyész felebbezést jelentett be.

— **(Valótlan hír.)** Egy marosvásár-helyi napilap azzal a híjjal csinált szen-zációt, hogy a múlt napokban lebontott nagyeremi ev. ref. templom sirboltját fel-törték, kifosztották és Sükösd György ott talált csontvázát kincseivel megfosztva sir-emlékével együtt 300 koronáért eladták. A hírből — mint értesülünk — az a valóság, hogy a templom területén az Erdélyi Mu-

zeum Régiségőrá ásatást rendezett. Akkor tényleg megtalálták ott Sükösd György földi maradványait s ezekkel két egyszerű arany gyűrtöt is. Sirszobrát pedig már a templom-bontás kezdetén átadták az Erdélyi Múzeum Régiségőrának, mert az unitárius szarko-lásot az új református templomba átvinni és őrizni dogmatikus szempontok sem en-gedték meg, s régi helyén sem maradha-tott, mert az csere után magántulajdonná vált. A marosvásárhelyi lap még a tem-plom alapköveivel előkerült csontokért s a terem gyermekek és tanulatlan parasztok izetlen tréfiáit is a papot támadja meg. Pedig a templom alapköveinek kisedésekor időközben előkerült csontok rögtön elteme-tése képtelenség, mivel tudjuk, hogy a templom helyén a kőhordás miatt szaka-datlan munka folyt. A Sükösd-szarkofág az Erdélyi Múzeum kőrégiségőrában látható.

— **(Gyilkos cigányok.)** Hunyad-megyében Gernisora-Floresze község mellett egy cigány karaván reátámadt egyik hozzá-tartozójukra s azt agyonverték. A civódás egy asszony miatt történt. A karaván férfi tagjai megtámadták társukat Munteán Kosztandint, a ki visszafelelelt. Erre felbőszítve neki rohantak a cigányok és rövidesen agyonlőtték. A csendőrség tudomást szo-rezván a gyilkosságról, a tetteseket elfogta s a feljelentést a dévai kir. ügyészség-nél megtette.

— **(Borhamisítás miatt — elzárás.)** Szegedről írják: A kihágási bíróság törvenyt állt Oliványi József gazdag és tekintélyes polgár fölött, mert bebizonyult, hogy eze-nyolcszáz liter bort hamisított. Oliványit kétszáz korona pénzbírságra és tizenöt napi pénzzel nem váltható elzárásra ítélte. Ezenkívül a borát is elsözzák, tartozik az ítéletet a saját költsége négy szegedi és két fővárosi napilapban közzétenni és tar-tozik az összes fölmerült költséget viselni. Oliványi patriarkális módon, csak vízzel, de nagyon sok vízzel hamisította a borát, melyet drága pénzen már el is adott.

— **A ki kértjét szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar,** az fedezze magzúks gletét *Auhtler Ödön cs. és kir. udvari magterkeskedésében Budapest, Rottenbiller-utca 33.* A czég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánata mindenkinék ingyen küldi. Ezen ár-jegyzék az általánosan ismert, világhírű, kitűnő magvakon kívül, még a különösen érdekes és meglepő konyhakerti- és virágudonságoknak egész so-rozatát is tartalmazza, 3124 7—20

NEMZETI SZINHAZ.

Kolozsvár, kedden, március 8-án.

Vándorlegény.

Operette 3 felvonásban.

Kezdeté 7-kor, vége fél 10 kor.

Holnap, szerdán, március 9-én:

A miniszter előszobájában. — Kénytelen házasság. — Barát-ságból.

SZINHAZ.

Heti műsor:

Szerda: A miniszter előszobájában. Kénytelen házasság. Barátságból (b. sz. 150). Csütörtök: A bajusz (b. sz. 151). Péntek: Cymbeline (b. sz. 152). Szombat: A doktor ur (b. sz. 153). Vasárnap d. u.: Dobó Katica. (Ifjúsági előadás XI.) Vasárnap este: Sherry (b. sz. 154.)

• **Sherry.** Harmadik előadása volt tegnap este az Ordonneau és Félix-főle közkereseti társaság operettjének. A tátonzó módon üres ház s az elrettentő fagyosság, melyben az operettnek tegnap része volt, de főleg a személyes, szomorú tapasztalat fölöttelül meggyőzhetett mindenkit arról, hogy gyöngébb szövegkönyve, üresebb par-titúrája és tehetetlenebb szereplő gárdája egyetleneget operettné sem volt, mióta e jeles műfaj el s iparszerűleg üztetik. A tegnapi előadásnak krónikájában egyetleneget szereplőt sem emelhetünk ki. Valamennyien belésltyledtek az unott kö-zépszertesség szűkeségébe. Így aztán határo-zottan örülnék rajta, hogy az *igazságosság a mai nap műsoráról levette a Sherryt*, (he-lyette a *Vándorlegény* kerül ma színre) s reméljük, hogy ezzel aztán jó időre elbu-csuztunk ettől a legfelsőbb karzati soroknak szánt szinpadt vásármunkától.

• **Három egyfelvonásos.** Három egyfelvonásos kis darab szerepel műsoron. „A miniszter előszobájában” majd a „Kény-telek házasság” végül a „Barátságból” ke-rül színre ez alkalommal, a midőn egyszer-smind *Megyeri* Dezsőnek első fellépése is lesz, a jeles színész hosszas betegsége után.

Táviratok

A helyzet.

Budapest, márc. 7.

Tisza István terveiről beavatott poli-tikai körökben az a verzió kering, hogy Tisza kijelentette, hogy tudomása van arról, hogy némelyek nem engedik elmondani in-ditványának indoklását. Ez esetben egy-ben egyszerűen napirendre tűzeti az in-ditványt és amennyiben hosszúra nyulna a vita az inditvány felett, akkor azt erősz-

akosan megsavaztatja és nyomban felosz-latja a képviselőházat.

A Pannoniában pártközi értekezlet volt az ellenzéki pártok között. Az elkes-e-redés igen nagy, de a Kossuth-párt mai határozatával eldöntöttnek tartják Tisza sorsát. Valószínűleg már holnap nyíltan megkezdik a technikai obstrukciót és min-den felszólalást névszerinti szavazással dön-tetnek el.

Holnap is több napirend előtti felszó-lalás lesz.

Harc az alkotmányért.

Budapest, márc. 5.

A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt ma este a párttagok élénk részvéte mellett értekezletet tartott.

Thaly Kálmán elnök jelzi, hogy a beteg Kossuth Ferencel megállapodott az egységes eljárásban. Nem helyeselték eddig az obstrukciót, de mivel Tisza ilyen in-ditványval óhajja az legyőzni, mely alkot-mányunk legfőbb jogaiba tüközik, ennél fogva a pártja az a feladat hárnl, hogy az ellen állás foglaljon és ha kell végleteleg harcoljon.

Tóth János: Teljes egészében hely-esli az elnök kijelentését. Tisza István gyilkos csapat akar mérni jogainkra, amiért fel kell vennünk a harcot.

Rákosi Viktor: Határozati javaslatot nyújt be, melyben kéri, hogy a párt aka-dályozza meg az inditványt még csak a megindokolását is.

Polónyi Géza: Tisza István mester-ségesen táplálta az obstrukciót, csak azért, hogy ezt az inditványt megtehesse, kéri, hogy vitarendező-bizottságot küldjenek ki.

Tóth János, Komjáthy Béla felszólá-lásai után

Rákosi Viktor módosítja inditványát oly formán, hogy mondja ki a párt, hogy felháborodással visszautasítja a miniszterelnök inditványát, azt minden eszközzel megakadályozza.

Bakonyi Samu bejelenti, hogy dr. Sebess Dénes megbízásából is, mindenben csatlakozik az inditványhoz.

Thaly Kálmán örömmel konstatalja, hogy a párt egyhangulag hozott határoza-tával verik vissza Tisza támadását az al-kotmány ellen.

Ezzel az értekezlet véget ért.

Khuen-Héderváry eskütétele.

Bécs, március 7.

Ö felsége ma délelőtt tíz órakor es-kettette fel gróf Khuen-Héderváry Károlyt, az újonnan kinevezett személye körüli mi-nisztert. Az ünnepélyes aktuson gróf Feste-tich Tasziló zászlósúr és gróf Tisza István miniszterelnök, ki e célból reggel érkezett Budapestről ide, működtek közre. Az eskü-mintát Vértessy Géza miniszteri tanácsos olvasta fel. A király gróf Khuen-Héderváry személye körüli miniszterét felesketeése után magánkihallgatáson fogadta. Az audien-cia után a magyar miniszterium palotájába ment, hol a tisztviselőik fogadta, élén Vértessy Géza miniszteri tanácsossal.

Az orosz-japán háború.

— Legújabb hírek. —

Budapest, márc. 7.

Pétervárról jelentik: (Az orosz távirati ügynökség jelentése.) Alexejev hely-tartó Mukdenből tegnapi kelettel a követ-kező táviratot intézte a cárhoz: Alázatosan jelentem felségednek, hogy a vladivoszto-ki erősség parancsnoka közli, hogy reggel 8 óra 50 perckor az Askold szigettől délre 2 hajót pillantottak meg. 9 óra 45 perckor észlelték, hogy a hadihajók közelednek az Askold-sziget irányában. Dél körül az el-lenséges hajóhad közepén volt a part és a Askold-sziget között a parti ütegek lövés követlen kívül. Déltűn 1 óra 30 perckor az ellenség löni kezdett. Hír szerint az ellen-séges hajóhadban valószínűleg az első osz-tályu Isumo sz. Jakimo cirkálóhajók vannak. A többi hajó nevét nem tudják.

Párisból jelentik: Miután a japán hajórajnak Port-Arthur ellen intézett táma-dásai döntő eredmény nélkül maradtak, ennek folytán a japánok fordítottak egyet a taktikán. Minden féle hadicsellel a k kö-tő és az erőd csapatait meg akarják ijeszteni, ki akarják fárasztani és a lövések paza-r-lására akarják csábítani az orosz parancs-nokságot. Egy Csifuból érkezett távirat ugyanis jelenti a következőket: A japánok a múlt hétfőn és kedden, a mikor óriási tengeri viharok voltak és a szárazföldön is hóvizatarok dühöngtek, Port-Arthurtól dél-nyugat felől árbócokkal ellátott tutajokat hurokoltak az erőd felé, a melynek világi hol elaludtak, hol kigyultak. Egyidejűleg meg nem világított csatahajókról tüzelni kezdtek az erődöt. Az oroszok viszonzó-lák a lövéseket, de persze csakis a kivilágított tutajokat lövöldözték, míg a csatahajók állásáról fogalmuk sem volt. Ez volt egye-dűl céljuk a japánoknak és miután így

másfél óra hosszáig lövöldöztették a tuta-jokat, a csatahajókat is visszavonták.

Öngyilkos önkéntes.

Temesvár, márc. 7.

Rude László önkéntes anyagi zavarok miatt ma a kaszárnyában főbe lőtte magát.

REGÉNY.

Utazás a hatodik földrészen.

Irta: Koréh Endre. (18)

— Hogyan terjeszthet elő a bizott-ság ilyen?

— Uram, látszik, hogy ön idegen. A mit a bizottság vezetője előad, azt leg több-ször nem a saját akaratából teszi, hanem Zelomániból diktálják. Ha ellenszégül, me-het, van elég, a ki tagságra vágyik!

— Különös.... S önk belenyugsza-nak ebbe?

— Az idegen erősen Balmur szemébe né-zett. Talán kémet sejtett benne.

— Miért kérdi? Mi már megszoktuk a belenyugrást mindenbe. A mi nincs jól ma, jól lesz holnap. De — inkább beszél-jünk másról....

— Hát jól van. Ismeri ön Forze tanárt?

— Forzét? A nevét, a munkáit. Igen híres bogárgyűjtő, természetűdős. Máskép-pen nem ismerem.

— Mi találkoztunk vele s nagyon meg-szerettük. Erősen tudta jellemezni Ra-gonia dolgait is, — nemcsak a boga-rakét....

— Hol beszéltek vele?

— A lakásban, a zárt belső szobában s a miket ott elmondott, pontról-pontra igazak.

— A szomszédot nagyon meglepte, hogy ő Forzét így ismerik, lehet ő is va-lamelyik elvtársa. Még csak azt kérdezték tőle:....

— Mennyi a tanácsosok fizetése?

— Száz arany havonként. Sok ettől a szegény orzágól.

Hazib csendesen sugta Balmur fülébe: megint az aranyak.

Balmur a tanácsosokra mutatott.

— Most határoznak, vagy szavaznak. Az idegen távozni készült.

— Éppen azért megyek el. Eddig el-hallgattam, de mikor ilyen áruló határoza-tot hoznak, azt már nem akarom látni.

Meghajította magát s elment.

— Ez is fiam Forze hűvehez tarto-zhat, csak nem vallotta be, de az utolsó szavai elárulják. — De talán mi is mehet-nénk. Láttuk, milyen világ van itt.

A gyűlés teremben hirtelen zaj tá-madt, siránkozó panaszok hallatszottak s Hazib üszolta Balmurt, várjanak addig, míg megtudják, mi történt.

— A bizottság vezetője állt fel szó-lásra. Csengők intették csendre a hallgató-ságot.

— Uraim, meg kell szakítanunk a tár-gyalásokat. Szomorú hírt hallok.... A fájd-alom, mely elfog, alig enged szólni. Tud-ják, hogy ott kűn szélvész dúl. Oh, hogyan készítem elő önöket a csapás el-viselésére.

A vihar szentsé törő hatalma letépte s összetörte tan-csházunk bűszke jelvényét. Foszlanynya lett a machár dicsőséges lo-bogója....

(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Z. A. Erre a most eljövendő, fontos és szép napra, ragyogó és mindent besugárzó po-dzist kívánna álmódzó szívünk. Ébredvén, me-gelégedéssel fogadnánk mérsékelt ragyogást a versekben, de ez a vers a legeslegeszerűebb vágyakat sem elégíti ki. Nem elég a hazafias érzés. Költészet is kell a költészethoz.

T. S. Bánffy-Hunyad. Szívesen várjuk további munkálkodását. Üdvözlét!

Egy 67-es. Egyébiránt figyelemreméltó — bár most már amugysem aktuális — meg-jegyzéseit tekintetbe vennünk annál kevésbbé lehet, mert névtelenül beküldött dolgozatokra egyáltalán nem szoktunk reflektálni.

Felelős szerkesztő

HERCZEG JENŐ.

Laptulajdonos:

GOMBOS FERENCZ

NYILTÉR.

Tudomásul!

Szíves tudomásra hozzuk a n. é. közönségnek, hogy a téli időnyre egy alkalmi bevásárlás foly-tán a **Deák Ferencz-utca 40. sz. alatt** levő nagy posztó- és gyapjuszövetárú — raktárunkat, nagyobb mennyiségű —

maradék-szövetekkel

bővítettük ki, melyek a legfinomabb magyar, an-gol és skót gyártmányu kelmék: teljes **öltö-zék**, **felöltő**, **ulster** és **télikabátoknak** nagyon csélszerűek és olcsóságuknál fogva igen alkal-masak. Továbbá a legfinomabb **fekete kelmék**

báli és szalon

öltözeteknek, a legújabb divatu szövetek, **korcsolyázó öltözeteknek és kosztümök-nek** nagy választékban.

— Nagy választék szörmeárukban. — A nagyérdemű közönség szíves pártfogá-sáért esedezik

Moskovits B.

örökös.

<

